

τοῦτο δ' ἐκλήθη, κατὰ τὸν Λαέρτιον, *Λόγος ἔμμισθος*. Μεταξὺ τῶν διδασκάλων καὶ τῶν μαθητῶν καθορίζετο τὸ τίμημα, συχνάκις δὲ καὶ ὑπεργράφοντα συμβόλαια, *συνθήκαι*· ὁ Πρωταγόρας εὐρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἐγείρῃ δίκην *ὑπὲρ μισθοῦ* κατὰ τοῦ μαθητοῦ αὐτοῦ Εὐάθλου· ὡς βλεπέτε, τὸ δυστροπεῖν κατὰ τῶν διδασκάλων δὲν εἶνε τὸσον πρόσφατος ἐλληνικὴ ἰδιότης ὅσον φαίνεται.

Ὁ περιώνυμος Lange θαυμάζει τὴν διπλωματικὴν δεινότητα, τὴν ἐξοχὸν δεξιότητα τῶν σοφιστῶν περὶ τὴν σύναψιν τοιούτων συνθηκῶν· «ἄνευ αὐτῶν δὲν θὰ κατεβάλλοντο εἰς αὐτοὺς διδασκτρα, ἅτινα συγκρινόμενα πρὸς τὰ κατὰ τὰς ἡμέρας ἡμῶν (ἐν τοῖς γερμανικοῖς πανεπιστημίοις) καταβαλλόμενα ἀντιστοιχοῦσιν ὡς κεράλαιον πρὸς τόκον.»<sup>1</sup>

Ἐν Ἀθήναις ἐκ τῶν διαδόχων τῶν μεγάλων φιλοσοφικῶν σχολῶν πρῶτος ὁ πλατωνικός Σπευσίππος ἐδίδαξεν ἐπὶ μισθῷ.

Ἀνήρχετο δ' ὁ μισθὸς οὗτος κατὰ μέσον ὄρον εἰς 100 δραχμάς· οἱ πλούσιοι ἐδίδον φυσικῶς καὶ περισσώτερα· εἰς τοὺς πτωχοὺς ὁμως παρείχετο δωρεάν ἢ διδασκαλία· φαίνεται ὅμως ὅτι οἱ κερκοὶ τῆς ἀμισθῆς διδασκαλίας ἦσαν κατώτεροι πάσης προσδοκίας· ῥήτωρ δὲ τις ἐξηγῶν τὴν κατὰστασιν ταύτην ἀπεραίνειτο ὅτι συνήθως δὲν ἐκτιμῶμεν ὅ,τι μᾶς παρέχεται δωρεάν· τοῦτο βεβαίως δὲν εἶνε ἀπολύτως ἀληθές· δὲν πιστεύω ὅτι ὁ λόγος, δι' ὃν θαυμάζω τὸν Ἐρμῆν τοῦ Πραξιτέλους καὶ τὴν Νίκην τοῦ Παιονίου, εἶνε αἰ σιδηροδρομικαὶ δαπάναι, εἰς ἃς ὑποβάλλουμαι ὅπως ὑπάγω εἰς Ὀλυμπίαν· οὐδ' ἄρκει νὰ πληρωτῶ συνδρομὴν εἰς μίαν συλλογὴν ποιημάτων διὰ νὰ ἐκτιμήσω τὴν ἐν αὐτῇ ποιήσιν· ὅπως δὴ ποτε μὴ λησμονῶμεν ὅτι ἀξία πράγματός τις σημαίνει καὶ τὴν τιμὴν αὐτοῦ· ἂν δὲ δὲν αὐξήσῃ δι' ἄλλον λόγον ἢ ἀξία τῆς ἐκπαιδευσεώς μας, θ' αὐξήσῃ κἂν κατὰ τοῦτον· καὶ οὕτω θὰ εὐρεθῇ ὅτι ἐν τέλει ἔχουσι δίκαιον ὅ τε ἀρχαῖος ῥήτωρ καὶ οἱ συμπολιτευόμενοι δημοσιογράφοι οἱ συνηγορήσαντες ἐσχάτως ὑπὲρ τῶν ἐκπαιδευτικῶν τελῶν.

Περὶ τοῦ κυρίως φοιτητικοῦ βίου, οἷός διευρυνήθη βραδύτερον ἐν Ἀθήναις, θέλομεν διαλάβῃ ἐν τοῖς ἐπομείοις.

[Ἐπεται συνέχεια]

ΑΡ. Π. ΚΟΥΡΤΙΔΗΣ

## Ἀθηναϊκὴ ἠχώ

- Κατεβαίνομε στὸ Φάληρο;
- Ὁχι, ἀδελφέ, αἰώνως στὸ Φάληρο!
- Πῆς ἐσὺ λοιπὸν ποῦ θέλεις νὰ πάμε...

Ὁ φίλος μου μένει ἐπὶ τινὰς στιγμὰς σιωπηλὸς καὶ σύννοος καὶ κατόπι κινῶν τὴν κεφαλὴν μελαγχολικῶς, χωρὶς νὰ με ἀτενίσῃ:

- Στὸ Φάληρο; μοι λέγει, πάμε στὸ Φάληρο!

Ἡ σιγὴ αὕτη ἐπαναλαμβάνεται ἀπὸ τινος ὄλας τὰς ἡμέρας, καθ' ἃς δὲν μᾶς κρατεῖ ἐν Ἀθήναις ἐνδιαφερόσά τις παράστασις τοῦ Ἑλληνικοῦ Θεάτρου. Ὁ Ἀθηναῖος φίλος μου λησμονεῖ ὅτι ἐκτὸς τοῦ Φαλήρου, — τοῦ Νέου Φαλήρου, — δὲν ὑπάρχει ἄλλο μέρος νὰ ὑπάγῃ τὴν ἐσπέραν ἀκόπως καὶ ἀνενοχλήτως νὰ ἀναπνεύσῃ ὀλίγον καθαρὸν ἀέρα καὶ συλλογίζεται. Ἄλλ' ἐκ τοῦ νοῦ του διέρχεται τότε τὸ σκότος τῆς Κηφισιάς, — ὅταν μάλιστα δὲν εἶνε Σάββατοκύριακο — ἢ ἐρημία τοῦ Ἀμαρουσίου, ἢ πληξίς τῶν Ἀμπελοκήπων, ἢ ἀστυκὴ ἀφέλεια τῶν Πατησίων, ὅλη ἢ ἀηδία καὶ ἢ πνιγηρότης τῶν ἐξοχικῶν μερῶν τῆς πρωτευούσης, τῶν μακρῶν ἢ τῶν πλησίον, καὶ ἀπαστρέπτει ἐξαιφνης τὸ καταρώτιστον καὶ θερυδῶδες Φάληρον καὶ ἢ φαδρὰ φυσιογνωμία τῶν φίλων ποῦ περιμένουν ἐκεῖ, καὶ σπεύδει ἀμέσως νὰ δώσῃ τὴν συγκατάθεσιν του καὶ νὰνάβῃ πρῶτος εἰς τὸ τράμι, τὸ ὁποῖον μᾶς μεταφέρει εἰς τὸν σταθμὸν τοῦ Σιδηροδρόμου.

Διότι ἡμεῖς — καὶ παρακαλῶ νὰ μὴ πειραχθῶσιν αἱ γλιχάδες τῶν Ἀθηναίων, οἱ ὁποῖοι ἔχουν, φαίνεται, τὴν ἀντίθετον γνώμην — προτιμῶμεν τοῦ τροχιοδρόμου τὸν σιδηροδρόμον ὅπως τὸν χειμῶνα οὕτω καὶ τὸ θέρος. Ὑπάρχει ἐν αὐτῇ ἡρόνη τῆς ταχύτητος, συνηνωμένη μὲ τὴν ἰκανοποίησιν τῆς ἀκριβείας καὶ τῆς τάξεως. Ἄλλ' ἂν δέν σας μέλῃ καὶ πολὺ οὔτε διὰ τὸ ἐν οὔτε διὰ τὸ ἄλλο, νομίζω ὅτι θὰ φοβηθεῖτε τοῦλάχιστον τὸν συνωστισμὸν καὶ τὸν ἐξ' αὐτοῦ κίνδυνον, κατὰ τὰς ἀποτόμους καὶ συχνὰς στάσεις τὰς τὸσον ὀχληράς, εἴτε κατὰ τὴν ἀγρίαν ἔρροδον τῆς ἐπιβίβασης. Θὰ μᾶς εἶπητε ὅτι ἐνεκα αὐτῶν ὄλων ἡλαττώθη κάπως ὁ ἀριθμὸς τῶν κατεροχόμενων διὰ τοῦ τροχιοδρόμου κατὰ τὴν δειλιαν ἢ τὸ ἐσπέρας, προσετέθησαν μερικὰ βαγόνια καὶ ἐπῆλθε σχετικὴ τις ἀνεσις καὶ ἀσφάλεια. Ναί· ἀλλ' ἐμὲ ὅπως καὶ τὸν φίλον μου μᾶς βλάπτει ἀκόμη καὶ ἡ μηχανή. Ἡ ὀσμὴ τῆς ἢ ἀνυπόφορος ἔχει ἐπίδρασιν ἐπὶ τῶν νεύρων μας, ὥστε μᾶς πιάνει εὐθὺς πονοκέφαλος, ἢ δ' ἐκ τῆς καπνοδόχου ἐκσφενδονιζομένη κόνις τοῦ ἀνθρακος, πολλὰκις πυριφογῆς, ἔχει παραδόξως ἐπίδρασιν ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν καὶ τῶν ἐνδονμάτων μας... Ὅλ' αὐτὰ εἰς τὸν Σιδηροδρόμον εἶνε ἀνεπαίσθητα, καὶ σᾶς το λέγω, πιστεῦσατέ το, χωρὶς νὰ ἔχω καμμίαν μυστικὴν σύμβασιν οὔτε κἂν ἰδιαιτέραν φιλικὴν μὲ τὸν κ. Παρασκευαζίδην. Τὸν ἀξιώσιμον διευθυντὴν ἐγνώρισα ἀπλῶς ὡς λόγιον ἐν ἐσπερίδι ποιητοῦ, καθ' ἣν, προκειμένου περὶ τοῦ γλωσσικοῦ ζητήματος, μ' ἐπλησίασε καὶ μοι ἀπήγγειλε στίχους ἐκ τῆς Κολάσεως τοῦ Δάντου, διὰ νὰ μου ἀποδείξῃ ὅτι ματαία ἦτο ἡ βρέμουσα ἐκείνη τῶν λογίων συζήτησις, ἐφ' ὅσον δὲν ἐγεννήτο εἰς Δάντης καὶ διὰ τὴν Ἑλλάδα. Φαντάζεσθε λοιπὸν ὅτι μετὰ τὴν φοβερὴν συγχίνησιν τὴν ἐκ τῆς περικοπῆς τοῦ Οὐγγολίνου, δὲν ὑπῆρχε πλέον εὐκαιρία, ὅσον καὶ ἂν ἦθελε, νὰ μου συστήσῃ τὸν Σιδηροδρόμῳ του. Τὸ κατ' ἐμὲ δὲν ἴσχυον οὔτε κἂν νὰ τῷ παρατηρήσω ὅτι ὁ Δάντης τῆς Ἑλλάδος ἐγεννήθη πρὸ πολλοῦ καὶ ὀνομάζεται Σολωμός — Δάντης ὁμοῦς παρεγνωρισμένος ὑπὸ τῆς ἀμαθείας καὶ τῆς ἀναίσθησις τῶν συγχρόνων καὶ μόνον ὑπὸ τῶν ἐπιγενομένων μέλλων νᾶναστυλωθῇ... \*

<sup>1</sup>) Lange. Geschichte des Materialismus σ. 19.

Ἐφθάσαμεν εἰς τὸ Φάληρον. Ἀπὸ τῶν Δαντῶν τὸ διάστημα εἶνε σημαντικόν. Ἄλλὰ τὸ διηγήσαμεν ἀκόπως καὶ εὐαρέστως διὰ τοῦ Σιδηροδρόμου, ἐν τῷ εὐρείῳ βασιλίῳ τῆς πρώτης θέσεως, διὰ τῶν πανταχόθεν ἀντικτῶν θυρίδων τοῦ ὁποίου ἐκυκλοφόρει ὁ δροσερὸς ἀήρ, μὲ καλὴν συντροφικὴν ὥραϊον γαλανῶν καὶ καστανῶν ὀφθαλμῶν, ὥστε μᾶς ἐφάνη βραχυτάτον. . . Μετὰ τινα λεπτὰ ἡδονικοῦ ἀναλκινισμοῦ, μᾶς χαιρετίζει ἡ θαλασσία αὔρα, φθόγγου μουσικῆς καὶ ἀκτίνες φωτὸς ἠλεκτρικοῦ. Αἱ πρώται οἰκίαι ἀντιπαρέρχονται τρέχουσαι πρὸ ἡμῶν καὶ στροβιλιζόμεναι. Ἡ μηχανὴ συρρίζει, ὁ συρμὸς σταματᾷ. Ἀνερχόμεθα καὶ κατερχόμεθα διὰ τῆς σιδηρᾶς γερύρας καὶ μετ' ὀλίγα βήματα διὰ μέσου τῶν δενδρυλλίων εὐρισκόμεθα ἐπὶ τῆς ὥραϊας ἀκτῆς, τῆς κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν πολυανθρώπου, ἐφ' ἧς τέχνη καὶ φύσις ἀμιλλῶνται νὰ καταστήσωσιν εὐάρεστον ὅσον τὸ δυνατόν τὴν ὀλιγόωρον διαμονήν.

Διότι ἔτυχεν ἐκ φύσεως χαριεστάτη, εἰς σχέδιον καὶ εἰς χρώματα, ἡ ἀκτὴ τοῦ Φαλήρου. Δὲν ἔχω οὔτε ᾠδὴν οὔτε καὶ πολλὴν ὄρεξιν διὰ περιγραφῆν· ἀλλὰ νομίζω ὅτι κανεὶς δὲν θάρνηθη ὅτι ἡ ἀντίθεσις τῶν γυμνῶν καὶ χαμηλῶν ὕψωμάτων, τὰ ὅποια περικλείουσι τὸν ὄρμον, καὶ τῶν ὁποίων τόσῳ ποικίλλει ἡ ὄψις ἀπὸ τῆς ἠλιοφωτιστοῦ θερινῆς πρωΐας μέχρι τῆς ἀσελήνου νυκτὸς ἢ εὐρύτης τοῦ ἔμπροσθέν σου διανοηγομένου γαλανοῦ πελάγους, κάτωθεν τοῦ ἀναφέλου ἀττικοῦ οὐρανοῦ ἢ γειτνιάσις δύο πύλων, τῶν ὁποίων ἀφ' ὕψους διακρίνονται ἔνθεν καὶ ἔνθεν αἱ μακρυαὶ καὶ συμπεφυρμέναι φυσιογνωμίαι, — ὅτι ὅλα δὲν ἀποτελοῦσιν εἰκόνα πλουσιωτάτην, ἐμποιοῦσαν εἰς τὴν ψυχὴν τὴν γαλήνην ἐκείνην τὴν ἰδιόζουσαν, τὴν ὁποίαν μόνον ἐξοχικὴ μεσημβρινὴ παραλία, εἶνε ἱκανὴ νὰ ἐμπνεύσῃ. Προσθέσατε τὴν εἰς τὸ κύριον καὶ θεμελιωδὲς τοῦτο στοιχεῖον τὴν τέχνην καὶ τὴν φροντίδα τῶν ἀνθρώπων τὴν ἀπαραίτητον, τὴν προσελκύνουσαν περισσότερο τὸν κόσμον καὶ καθιστῶσαν εὐάρεστον τὴν διαμονήν, ὡς ἐκ τῆς ἐκπληρώσεως ἀναγκῶν, τὰς ὁποίας ἡ φύσις μόνον δὲν θεραπεύει, τὸν ἄνετον καὶ ὀσμυρῆν ἀναπτυσσόμενον συνοικισμὸν, τὸ ἠλεκτρικὸν φῶς, τὴν κομψὴν ἐπὶ τῆς θαλάσσης ἐξέδραν, τὰ λουτρά, τὰ ξενοδοχεῖα, τὸ θέατρον, τὰς μουσικὰς, — ὅλα τὰ γνωρίσματα τόπου ἐξοχικοῦ πολιτισμένου — καὶ θὰ ἔχετε τὴν θελκτικὴν ὄψιν τοῦ Νέου Φαλήρου, σεῖς οἱ μὴ ἀξιωθέντες νὰ το ἐπισκεθῆτε, μίαν ἰδέαν τῆς ἀνέσεως καὶ τῆς τρυφῆς, τὴν ὁποίαν εἰμπορεῖ ὀπωρῶδηποτε νὰ παράσχη εἰς τὸν ἡμερινὸν ἢ ἑσπερινὸν ἐπισκέπτην, τὸν ἐρχόμενον νὰ λουσθῇ, νὰ ἀναπνεύσῃ ἀέρα, νὰ φάγῃ, νὰ βρεμβῆσῃ, νὰ συνομιλήσῃ, νὰ διασκεδάσῃ. Ἄνευ αὐτῶν θὰ κατήρχοντο καὶ ἐδῶ νυκτεκτονήσουσιν ὅπως εἰς τὸ Παλαιόν.

Δὲν ἐννοοῦμεν ὅτι δὲν ὑπάρχουσι καὶ εἰς τὸ Νέον ἐλλείψεις, σημαντικὰ μάλιστα ἐλλείψεις. Ἐξήρανα, ὡς ἐκ τῆς ἀνεπαρκοῦς ἐξυγιάνσεως, τρέχει τις κίνδυνος νὰ προσβληθῇ ὑπὸ ἐλειογενῶν πυρετῶν, ἐπὶ μακρὸν διαμένων εἰς τὸ Φάληρον. Τὰ περισσότερα ξενοδοχεῖα μαγειρεύουσι ἀσυνειδήτως καὶ πωλοῦν αἰσχροκερδῶς. Τὸ Θέατρον δὲν εἶνε πάντοτε ὑποφερτῆς ποιότητος. Ἐνίοτε καὶ μάλιστα τὰς ἑορτάς, κατέρχονται ῥεύματα λαϊκὰ θεορυδῶδη, οἰκογένειαι

ὀλόκληροι Παραδαρμένων, τὸ δὲ ἠλεκτρικὸν φῶς κίχνει συχνὰ διαλείψεις πολυήμερους. Ἄλλ' ὅσον καὶ ἂν σὰς καταδιώξουν αἱ συμπτώσεις καὶ αἱ συγκυρίαι, πάντοτε ἡ θαλασσία αὔρα θὰ πνέῃ, καὶ θάφθονῃ τὸ ἰώδιον καὶ θὰ εἶνε ὥραϊον τὸ θέαμα καὶ θὰ ὑπάρχῃ πάντοτε ὀλίγος ἂν ὄχι πολὺς κόσμος καλός, ἢ μετὰ τοῦ ὁποίου ἀναστροφή ἀνά τὴν φαιδρὸν ἀκτὴν δὲν εἶνε βεβαίως καμμία σοβαρὰ ἐνασχόλησις, ὡς φαίνονται φρονούντες πολλοὶ τῶν Ἀθηναίων lions, ἀλλ' εἶνε διασκεδάσις τούλαχιστον, τὴν ὁποίαν δὲν θάπηξίτου οὐδ' ὁ μᾶλλον αὐστηρὸς τῶν φιλοσόφων, τῶν ψυχικῶν ἀσκητῶν.

\*

Καὶ τὸν βλέπει τις τὸν κόσμον αὐτὸν καθήμενον περὶ τὰ τραπέζια τὰ παρατεταγμένα κατὰ μῆκος τῆς παραλίας, περιπατοῦντα κατὰ μῆκος τῶν τραπεζίων, τρώγοντα εἰς τὰ ὑπαίθρια ἐστιατόρια, συνωστιζόμενον εἰς τὸ θέατρον, ἀνερχόμενον εἰς τὴν ἐξέδραν. Εἶνε ἡ καλὴ τάξις αὐτῆ. Οἱ μὲν ἐπέστρεψαν πρὸ μικροῦ ἐκ ταξιδίου ἀνά τὴν Εὐρώπην· οἱ δὲ ἐτοιμάζονται νὰ τὸ κάμουν, νὰ φύγουν εἰς τὰ λουτρά τοῦ Μάριενβαδ ἢ τοῦ Βισβᾶδεν· ἄλλοι εἶνε ἠναγκασμένοι νὰ μένουν εἰς τὰς Ἀθήνας ὡς ἐκ τῆς ἐπισήμου τῶν θέσεως καὶ ἄλλοι προσέτιμησαν νὰ μείνουν καὶ νὰ βλέπουν κόσμον παρὰ νάποξενωθῶν τὸ θέρος ὅλον εἰς τὴν ἐρημίαν τοῦ ἀπομειμακρυμένου τῶν κτήματων. Καὶ ὅλοι αὐτοὶ ξένοι ἢ ἐντόπιοι, ἐπίσημοι ἢ ἄσημοι, δίδουν ὡσεὶ γενικὴν συνέντευξιν τὸ ἑσπέρας εἰς τὸ Φάληρον, οἱ πολλοὶ μετὰ τῶν ὀλίγων, οἱ ὁποῖοι κἄθηγται ἐκεῖ διαρκῶς. Γελοῦν, φλυαροῦν, ἐρωτοτροποῦν κομψῶς, ὀμιλοῦν γαλλικὰ καὶ δὲν αἰσθάνονται καμμίαν σεμνόντυπον αἰδῶ εἰς τ' ἀνοικτὰ ὀλίγον λογοπαίγνια τοῦ γαλλικοῦ θεάτρου. Εἶνε ἡ ἀριστοκρατία τοῦ γένους καὶ τοῦ πλοῦτου, πιθηκίζουσα ὀλίγον ἀριστοκρατία ἢ παρ' ἡμῖν, ἀλλὰ μὴ ἔχουσα καὶ πολλὰ ἄλλα ἐλαττώματα, ἐκτὸς τῶν χαρακτηριστικῶν κοινῶς τὴν τοιαύτην ἀριστοκρατίαν εἰς ὅλον τὸν κόσμον.

Παρ' αὐτὴν καὶ πολλάνκις στενωῶς μετ' αὐτῆς συμπεφυρμένη — ἀφ' οὗ ὑπάρχουν πολλοὶ ἀνήκοντες καὶ εἰς τὴν μίαν συγγρόνως καὶ εἰς τὴν ἄλλην, — ὑπάρχει ἡ ἀριστοκρατία τοῦ πνεύματος, οἱ λόγιοι, οἱ ποιηταί, οἱ ἐπιστήμονες, οἱ καλλιτέχνη, ἐκεῖνοι τούλαχιστον, τῶν ὁποίων αἱ ἐξεις εἶνε ἀνεπίληπτοι καὶ οἱ ὁποῖοι δὲν νομίζουσι ὅτι ἂν φάγουν, ἂν ἐνδυσθῶν καὶ ἂν συνομιλήσουσι ὡς ἄνθρωποι, ἐκπίπτουσι τῆς θέσεώς των καὶ τῆς μεγαλοφύας των. Ἐκ τῆς τάξεως ταύτης ἀριθμοῦμεν ὁ φίλος μου καὶ ἐγὼ τοὺς περισσότερους πρόσφιλις γνωρίμους καὶ αὐτοὺς ἀναζητούμεν ὁσάκις κατερχόμεθα εἰς τὸ Φάληρον. Ἀφ' οὗ ἐπισκοπήσωμεν ὀλίγον ἐκεῖ, ἀφ' οὗ κάμωμεν ἑναδὺ γύρους ὡς ἐπὶ καταστρώματος πλοίου ἠγκυροδολημένου ἐπὶ τῆς ἐξέδρας, μάλιστα ὅταν εἶνε σελήνη, ἀφ' οὗ δώσωμεν τὴν ματιὰν μας καὶ εἰς τὸ θέατρον, — νὰ μὴ σὰς σκανδαλίξῃ αὐτὸ, ἔχομεν δημοσιογραφικὰ εἰσιτήρια καὶ δὲν λυπούμεθα νὰ φύγωμεν μὲν ἀρχίτῃ ἢ παρᾶστασις ἢ νὰ ἔμβωμεν εἰς τὸ τέλος τῆς, — συνενούμεθα μετ' ἐκείνων εἰς τὸ καφενεῖον καὶ ἀποτελοῦμεν ἕνα μεγάλον κύκλον, συνήθως παρὰ τὴν εἴσοδον τῆς ἐξέδρας — μί

ψευδῆ πληροφορία διὰ τὸ incognito. Συνμιλοῦν σιγὰ καὶ γελοῦν δυνατά. Ἐγὼ ἀκούω μόνον καὶ βλέπω καὶ ἀναπνέω. Ἐν τῇ δρόσῳ ἐκείνῃ τῇ ἐκ τῆς θαλάσσης καὶ τοῦ πνεύματος ἡ ὥρα παρέρχεται τόσον ταχέως καὶ ἀσυνειδήτως, ὥστε μ' ἐκπλήσσει ἀληθῶς καὶ μ' ἐξεγείρει δυσχερῶς, ὡς σημεῖον πρωϊνῆς ἀφυπνίσσεως, ὁ μεσονύκτιος κώδων τῆς τελευταίας ἀμαξοστοιχίας.

Λοιπὸν . . . ἐς αὔριον.

ΑΝΤΙΛΑΛΟΣ

## ΚΟΡΑΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ<sup>1</sup>

ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΚΑ: HANNAH LYNCH

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

Φωτεινὴ Νατσσελχοῦβερ.

Πρὸ ἐτῶν πολλῶν Γερμανὸς τις μηχανικὸς δίδωκεν τὴν τύχην ἐξέπεσεν εἰς τὴν Ἑλλάδα, εὐρῶν δὲ τὴν διαμονὴν τῶν Ἀθηναίων ἀρκούντως ἐλκυστικὴν δι' ἄνθρωπον θέλοντα νὰ κερδίξῃ τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἄνευ πολλοῦ κόπου καὶ χωρὶς νὰ θυσιάξῃ τὸν ἀπογευματινὸν του ὕπνον, ὁ ἀξιόλογος Τεύτων ἀπεφάσισε ν' ἀποκατασταθῇ ὀριστικῶς εἰς τὴν πόλιν, τὴν ὅποιαν ὡς φαίνεται δὲν κηδεμονεῖται πλέον ἀποκλειστικῶς ἡ θεὰ τῆς σοφίας. Ἄλλ' ὁ Ἰακῶβ Νατσσελχοῦβερ δὲν ἐφρόντιζε περὶ τούτου, οὔτε τὸν ἑμελεε διόλου ἡ σκέψις καὶ ἡ φροντίς του περιορίζετο εἰς τὸ νὰ λαμβάνῃ τακτικῶς τὸν μισθὸν τῆς ἐργασίας του, ἄλλως ἠδιαφόρει περὶ τῶν κυβερνητικῶν περιπετειῶν τοῦ Ὄθωνος καὶ περὶ τῆς αὐτῆς τῆς Ἀμακλίας, ὅσον καὶ περὶ τῶν ἀρχαίων μνημείων. Ποτὲ δὲν ἐπεσκέφθη τὴν Ἀκρόπολιν. Τὰ ὀδοντωτὰ ἐρείπιά της, τὰ πανταχόθεν ὄρατά, τὰ συνέχεε μὲ τοὺς ἄλλους περὶ τὰς Ἀθήνας λόφους, ἐὰν δὲ ἠρώτα τις τὴν γνώμην του περὶ τοῦ ἐνδόξου τούτου κέντρου κλασικῶν ἀναμνήσεων, αὐτὸς ἀποσύρων τὴν πίπαν ἀπὸ τὰ χεῖλη του ἀπεκρίνετο ὅτι ἐπρωτίμα τὸν ἄλλον λόφον, τὸν Λυκαβητόν, καθὼ ὑψηλότερον. Κατὰ τὰ ἄλλα ἦτο ἀγαθὸς, φλεγματικὸς ἄνθρωπος, κλίτων μᾶλλον εἰς τὸν ἐγωϊσμόν· ἡ κυριώτερα του εὐχαρίστησις ἦτο νὰ καπνίζῃ πίνων τὴν ῥακὴν του καὶ ῥεμβάζων κενοὺς ῥεμβασμούς, ἡ δὲ ἐνδόμυχος πεποίθησις του ἦτο ὅτι ὁ κόσμος τὰ πηγαίνει καλὰ, καθὼς τὰ ἐπῆγεν ἀνέκαθεν, καὶ ὅτι ὁ χαρακτήρ του Ἑλληνοῦ ἔχει τι τὸ βαρβαρικὸν καὶ παιδικὸν σινάμα.

Ὅταν θέλῃ τις νὰ νυμφευθῇ καὶ δὲν εὐρίσκει ὅ,τι ἐπιθυμεῖ, ἐκλέγει ὅ,τι καλλίτερον εὕρη. Ὁ Ἰακῶβ εὕρηκε μίαν νέαν εὐρωστοτάτην καὶ φύσει νωθράν, ἔχουσαν παρεκτός τῆς μικρᾶς τῆς προικὸς καὶ πατέρα, τοῦ ὁποῦ αἱ οἰκίαι παρεῖχον ἐλπίδας μελλούσης εὐπορίας. Ἡ νύμφη δὲν

ἦτο εὐμορρη, δὲν εἶχε δὲ οὔτε τὰς ἕξεις καθαριότητος ἢ οἰκιακῆς οἰκονομίας Γερμανίδος Frau. Ἀλλὰ δέκx ἡ δώδεκα ἐτῶν βίος εἰς τὴν Ἀνατολὴν εἶχεν ἀρκέσει διὰ ν' ἀπομάθῃ ὁ Ἰακῶβ τοιοῦτου εἶδους λεπτότητάς, ὥστε δελεασθεῖς ἐκ τῶν ὀλίγων μετρητῶν καὶ ἐκ τῆς προσδοκωμένης ἀποκτήσεως δύο οἰκιῶν ἐκεῖ ὑψηλά, εἰς τὸν Λυκαβητόν, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πενθεροῦ, ἀντεμετώπισε μὲ γαλήνην ψυχῆς τὸ ἄλλως ὄχι πολὺ ἐλκυστικὸν μέλλον, καὶ ἐτετέλεθη ὁ γάμος.

Ὁ φιλήσυχος Τεύτων ἔχασεν ἕκτοτε τὴν ἡσυχίαν του. Ἡ Ἀθηναία του σύζυγος εἶχε μικρὰν ἀνυπόδητον ὑπηρετρίαν, τρέμουσαν διαρκῶς ἐνώπιον τῆς κυρίας της, τῆς ὁποίας αἱ ἀκατάπαυστοι ἐπιπλήξεις συναδεδεύοντο καὶ διὰ χειρονομιῶν ἢ χειροτονιῶν. Ὁ Ἰακῶβ ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν ὅτι δὲν ἦτο ἀναπόφευκτος ἡ τόση βοή καὶ παραχή, ἀλλ' ἀντὶ ἐπεμβάσεως ἐπρωτίμα νὰ κάθῃται καπνίζων εἰς τὸν ἐξώστην του καὶ ν' ἀκούῃ ἐκεῖθεν ἀπαθῶς τὰς ὑστερικές κραυγὰς τῆς γυναικὸς του, τὰς ὕβρεις καὶ τὰς ἐπιπλήξεις καὶ ἐνίοτε τὸν ἦχον θραυνομένων ἀγγείων.

Κατὰ τὰ ἄλλα ἡ κυρία δὲν ἦτο κακὴ, ἄλλως δὲ ὁ Ἰακῶβ ἀπέφευγε νὰ παρέχῃ ἀφορμὰς πρὸς ἐρεθισμόν τῶν νεύρων της, οὔτε διέκοπτε τὰς ὀξυφώνους συνομιλίας μετὰ τῶν γειτομισσῶν, οὔτε ἐξέφραζεν ἀπορίαν τινὰ ὅτι τὴν ἔβλεπε μὲ τὴν λερωμένην λινὴν καμιζόλαν της, μὲ ἀπλεκον τὴν μαύρην κόμην της καὶ τὰς μελαγχρινὰς παρειὰς της μαρτυρούσας ἀποχὴν νεροῦ καὶ σάπωνος, ἐνῶ ἡ μικρὰ ὑπηρετρία μὲ γυμνοὺς τοὺς πόδας, μὲ κοντὸν σχισμένον φόρεμα, μὲ τὴν οὐλιν κόμην ἄνω κάτω, ἔτρεμε, ἔσπανε ποτήρια καὶ πινάκια, ἤκουε μὲ ἀνοικτὸν τὸ στόμα τὰς ἀγρίας ἐπιπλήξεις τῆς κυρίας της καὶ ὕψωνε μηχανικῶς τὸν ἀγκῶνα, διὰ νὰ προφυλαχθῇ ἀπὸ ἐνδεχόμενον κτύπημα. Δὲν ἦτο εὐτυχὴς ὁ Ἰακῶβ, ἀλλ' ἐφιλοσόφει σκεπτόμενος ὅτι ὀλίγοι οἱ εὐτυχεῖς καὶ ὅτι ὁ ἀληθὴς φιλόσοφος συμμορφοῦται μὲ τὰς περιστάσεις. Τὴν γυναϊκά του τὴν ἠγάπα κατὰ τὸν βαρὺν γερμανικὸν του τρόπον· ὅτε τὴν ἔβλεπεν ἐξαπτομένην, ἔξω ἑαυτῆς, σχεδὸν μανιώδη, ἀπέσυρεν ἐνίοτε τὴν πίπαν ἀπὸ τὸ στόμα καὶ ἔλεγεν: «Ἐλα, ἔλα», διὰ νὰ τὴν καθησυχάσῃ, —παρηγορεῖτο δὲ ἐνθυμούμενος ὅτι ἔξοχοι ἄνδρες ἀρχαῖοι καὶ νεώτεροι ἀπερᾶνθησαν ὅτι ἡ γυνὴ εἶναι ὄν ἀκατάληπτον, καὶ ἤλπιζεν ὅτι ἴσως ἐπέλθῃ βελτίωσις τις τοῦ καθεστῶτος ἀφοῦ γεννηθῇ τὸ μωρόν.

Τὸ μωρόν ἦλθεν ἐπὶ τέλους, ἀλλ' ἡ μήτηρ τοῦ μωροῦ ἀπῆλθεν... εἰς τὰς οὐρανίους μονὰς, καθὼς, φυσικῶ τῷ λόγῳ, ἐφρόνει ἢ ἔλεγεν ὁ Ἰακῶβ, ὁ ὁποῖος ἔγρυσε τὰ συνήθη εἰς τοιαύτας συμφορὰς δάκρυα, μολονότι δὲν εἶχεν αἰτίας ὁ δυστυχὴς νὰ θρηνηθῇ τὴν ἀπολεσθεῖσαν δῆθεν εὐτυ-

1 Ἴδε σελ. 84.